

Lengyel Zoltán

A Don mentén, Voronyezs közelében

Gyűjtsátok meg őket, mondta a herceg, és a parancsára váró három lovas kozák a kiszáradt ágakból és gallyakból álló máglyák széléhez tartották lángoló kénes fáklyáikat. A száraz fa gyorsan nagy lángra kapott, és a máglyákon fekvő fertőzött és összeaszott holttesteket még a napfölkelte előtt elemésztette, később, a tűz.

Gyűlöllek benneteket, kezdte beszédét a herceg a máglyák körül kozákokból, tatárokból, cserkeszekből, valamint általa fölszabadított jobbágyokból és cselédekből összegyűlt rongyos, de igen számos csapatának. Úgy gyűltek oda a tűz és szavai köré, mint az éjjeli lepkék.

Gyűlöllek benneteket, mert a gyűlölet jó nekünk. Ez éltet bennünket, éltet bennünket, mint a láng, amelyik most emészti el ezeket a fertőzött testeket, és ez a láng éltet tovább bennünket, még élőket.

Gyűlöljetek engem. Én herceg vagyok, a hatalmasok egyike.

Hiába osztottam szét mindenemet köztetek, ez ne állja útját gyűlöleteteknek.

Ne szegje kedveteket.

Gyűlöljetek engem.

Itt állok előttetek, és az éltető lángok előtt, sebezhetően, pőrén, mint gyűlöletetek tárgya.

Ebből a gyűlöletből, ebből a lángból csiholjuk szent forradalmunk tüzét.

Szent forradalmunkét a cárok ellen, a földesurak ellen,

a hivatalnokok ellen, szent forradalmunk tüzét, melyben majd elevenen égnek el.

És elégünk mi is mindannyian a boldogtalanság tüzeiben.

Boldogtalanok a szegények, mert nem övük a mennyek országa.

Boldogtalanok, akik éheznek és szomjúhozják az igazságot,

mert soha nem jön el vigasztalásuk.

Boldogtalanok azok, akiket bilincsbe vernek, és rabszolgaként tartanak Szibériában,

mert egy másik ostoba vallást követnek, nem azt, amit a cár atyuska előírt nekik.

Ezerszer boldogtalanok az anyák, akik fújt fogannak méhükben, mert ez nem az ő idejük.

Nincs olyan fiú, akiben reménykedhetnek. Mindannyian apjuk fiai.

Az apák törvényének ezennel vége.

Nem azért jöttem, hogy beteljesítsem a törvényt,

az apák törvényét, hanem azért, hogy eltöröljem.

Jegyezzétek meg: nincs remény. Nincs remény.

*Boldogtalanok a szomorúak, mert még inkább megszorítottatnak.
El kell jutnunk a siralomvölgy mélyére.
Ne leljetek vigaszt semmiben, csak pillanatnyi megnyugvást a rombolásban.
Bizony mondom nektek: ne reménykedjétek, mert a remény gyengévé tesz benneteket.
Gyűlölöd felebarátodat, mint tenmagadat. Gyűlöljétek ellenségeiteket.*

A herceg szünetet tartott, hatalmas bajsza tekergőzött fölső ajka felett, a nép pedig megbűvölt kígyóként tekeredett szavai köré.

Megint rájött a hoppáré, sziszegte oda Kozlov a mellette álló parasztnak, de az is csak állt megbabonázva, oda se figyelt Kozlov szavaira.

Nemsokára elmúlik a delej, és kezes lesz újra, mint a bárány. A tűz látványa hozza ki ezt belőle, nem tud neki ellenállni. A kén az agyára megy. De a nép ezt is szereti, látod, mondta még Kozlov, és hegyeset köpött a földre.

Ugyanígy éljeneznek majd, amikor az evangéliumok tanítását hirdeti. Minden mindegy. A népnek minden mindegy. Idáig jutottunk szép Oroszországunkban. Mentsük, ami menthető, dűnnyögte Kozlov, mintegy magának, mert a mellette álló paraszt a füle botját sem mozdította szavaira.

A herceg szemében tükröződött a máglyák tüze, folytatta beszédét, a körébe gyűlt nép, amint belélegezte a füstöt és megérezte az égő hús szagát, úgy érezte, valami önmagánál nagyobb részese lett. Távolabb a csendes folyó egy fatörzset úsztatott lassan lefelé. Már zöldbe borultak a part menti fűzek.

A nagyherceg összerezsent Carszkoje Szelóban.